Aan de gemeenteraad

Datum	: 3 november 2026
Zaaknummer	: 5170610
Contactpersoon	: Robin Driessen
Telefoonnummer	: 026 3775983

Onderwerp: Beheervisie parken Angerenstein, Klarenbeek, 't Hazegrietje en Braamberg 2026

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van de Beheervisie parken Angerenstein, Klarenbeek, 't Hazegrietje en Braamberg.

Inleiding
De voormalige landgoederen Angerenstein en park Klarenbeek zijn gemeentelijke monumenten. De parken maken samen met ’t Hazegrietje en de Braamberg deel uit van één samenhangende groenblauwe zone in het oosten van Arnhem: de Groene Wig Oost. Ondanks de groei van de stad zijn deze historische landgoederen behouden gebleven. Ze benadrukken het belang van groen voor de natuur en voor de mens. Een prachtig decor om te ontspannen en te ontsnappen aan de drukte van de stad.

Tegelijkertijd neemt door het toenemend aantal parkbezoekers de druk op de parken en in bijzonder het groen toe. De bomen en het bos worden ook steeds ouder en dus kwetsbaarder. Het veranderende klimaat en het verlies aan biodiversiteit komen daar nog bij. We moeten daarom keuzes maken op het gebied van inrichting, beheer en gebruik om deze historische parken voor de toekomst te behouden. Daarnaast is er na 2007 beleid vastgesteld dat vraagt om een herijking van de beheervisie. Alle reden voor een toekomstbestendige visie voor de komende tien jaar.

Beheervisie parken Angerenstein, Klarenbeek, 't Hazegrietje en Braamberg 2026
De nieuwe beheervisie zet in op behouden, herstellen en verder ontwikkelen van aantrekkelijke, biodiverse, toekomstbestendige en cultuurhistorisch waardevolle landschapsparken binnen de Groene Wig Oost. Deze geven ruimte aan ontmoeting en beweging. Via beheermaatregelen en met herinrichtingsprojecten wordt hier concreet invulling aan gegeven.

De beheervisie bouwt voort op de eerdere beheervisies en projecten die hierin zijn opgenomen (zie Bijlage 1). Enkele projecten zijn niet uitgevoerd, maar zijn nog steeds actueel en opgenomen in deze beheervisie. Dat zijn het verkeersluw maken van de Bosweg, het herstellen van klinkerwegen, het

herstellen van het panorama bij Stenen Tafel[1] en het maken van een beweeg- en ontmoetingsplek in park Angerenstein.

De visie is in de eerste plaats bedoeld voor de beheerders van de openbare ruimte. Met de beheervisie laten we ook aan bewoners en belangengroepen zien waar we op hoofdlijnen naar toe willen met de parken. Tijdens de schouw bespreken we de voortgang van de visie met de schouwgroepen van de parken Angerenstein en Klarenbeek.

Participatie
Bewoners, recreanten, ondernemers en verschillende groepen (Parkwerkgroep Angerenstein, Bewonersnetwerk Klarenbeek, Bomenbond, Boomkwaliteitsteam, Groenforum Arnhem, schouwgroepen) hebben deelgenomen aan de verschillende participatiebijeenkomsten. Er zijn twee informatiebijeenkomsten geweest, waar we aanwezigen hebben geïnformeerd over de actualisatie van de beheervisies en waar we gevraagd hebben wat ze van de parken vinden. Algemeen gaven participanten aan dat ze de parken mooi vinden en vooral zo willen behouden. Verder gaven ze aan behoefte te hebben aan duidelijkere informatie over de regels in de parken en communicatie over wat daar allemaal gebeurt. Ook was er behoefte aan informatie over de rijke geschiedenis van de landgoederen. Daaropvolgend zijn er drie bijeenkomsten geweest over de thema's 'Recreatie', ‘Cultuurhistorie', ‘Biodiversiteit en Klimaatbestendigheid'. Op 16 april 2026 is de conceptversie van de beheervisie gepresenteerd en vooraf toegestuurd. Ook konden aanwezigen reageren op voorstellen over hondenlosloopgebieden, een ligweide en prioritering van herinrichtingsprojecten. Verder waren er naast de fysieke bijeenkomsten ook digitale enquêtes. Er zijn veel reacties geweest op de thema's, voorstellen en het concept van de voorliggende beheervisie (Bijlage 2 en 3).

<u>Breed draagvlak</u>
Vrijwel alle voorstellen worden breed gedragen, te weten:

- Het verkeersluw maken van de Bosweg en het verminderen van verharding.
- Het herstellen van panorama’s in combinatie met de omvorming van een Amerikaanse eikenopstand naar inheems struweel.
- Het herstel van een laan en de aanleg van bosranden en hagen.
- Het verbeteren van de routing binnen de parken en de verbindingen met de omliggende parken in de Groene Wig Oost.
- Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers.
- Het vernieuwen van speel-, beweeg en sportruimtes.
- Het beter beleefbaar maken van de geschiedenis van de landgoederen.

[1] De monumentale watertoren heet De Steenen Tafel, het panorama Stenen Tafel betreft het panorama bij de oude kloosterresten.

Hondenlosloopgebied

De huidige vastgestelde hondenlosloopgebieden liggen in de bossen van parken Angerenstein en Klarenbeek. Toch worden andere plekken, met name de grote grasvelden, hiervoor ook gebruikt. In het participatieproces hebben we varianten voorgesteld voor hondenlosloopgebieden: behoud van bestaand gebied en twee varianten met ook grasvelden. Het behoud van de huidige gebieden in het bos wordt breed gedragen. De huidige markering van het gebied wordt aangepast zodat duidelijk is waar de grenzen van het gebied liggen.

Fietsen in de parken

Ook fietsers hebben het recht om te recreëren in onze parken. Een aantal wegen en paden in de parken zijn belangrijk voor de fietsers zowel voor woon-werkverkeer als voor recreatief of sportief gebruik. Het blijft ook toegestaan om te fietsen op deze paden (onder andere de Bosweg, Hommelseweg en Weg langs de Stenen Tafel). Op de toegangsborden wordt duidelijker aangegeven wat de regels zijn.

Tegelijkertijd zijn er tijdens de bijeenkomsten zorgen geuit over het rijden met fietsen en scooters in de parken. Dit blijft daarom op paden in de parken niet toegestaan.

Wat gaan we doen?

Op basis van de visie zijn er beheermaatregelen genoemd. Enerzijds het voortzetten van het natuurvolgend beheer en natuurinclusieve landbouw (introductie van historische granen). Anderzijds kleinschalige beheerprojecten: het gefaseerd herstellen van het historisch panorama bij Stenen Tafel, het aanleggen van hagen, het herstellen van een eenzijdige laan aan de Weg naar de Stenen Tafel en het verbeteren van de bebording.

Verkeersluwe Bosweg krijgt prioriteit

De komende tien jaar voeren we grotere herinrichtingsprojecten uit om de kwaliteit van de parken te verbeteren. De volgorde van de opsomming laat de prioritering zien, die ook voorkomt uit het participatieproces. Bovenaan de prioriteitenlijst staat het verkeersluw maken van de Bosweg. We gaan dit de komende vier jaar gefaseerd oppakken en combineren met het verbeteren van de recreatieve route door de Groene Wig Oost.

Andere projecten zijn:

- Weg naar de Stenen Tafel en Hommelseweg Noord. We herstellen de cultuurhistorische klinkerverharding en versmallen de wegen. Er komt zo ook meer ruimte voor waterberging.
- Vijvers park Klarenbeek. We maken een zichtbare (bovengrondse) waterverbinding tussen de vijvers.
- Oevers van vijvers. De oevers van vijvers in de parken herstellen we in de oorspronkelijke vorm met strak ogende natuurlijke oevers zonder beschoeiing of betuining.
- Recreatieve verbinding park Klarenbeek – park Angerenstein – Hoogte 80. Door het bos van Nieuw Monnikenhuizen maken we een herkenbare en veilige recreatieve verbinding die de parken verbindt.

- Open ruimte achter de Buitenschool. Inrichting grasveld met mammoetbomen en houten koets verbeteren met (natuurlijke) aanleidingen voor sport en bewegen.
- Gebied voormalige skatehal park Angerenstein. Herinrichten tot natuurlijke beweeg- en ontmoetingsplek.
- Beleefbaar maken van de geschiedenis. We onderzoeken de mogelijkheden ten aanzien van het herstellen van de IJskelder park Angerenstein, het voormalig klooster in park Klarenbeek, de voormalige watermolens, de windroos bij de Watertoren en het tramlijntje voor de zandwinning in park Klarenbeek. We kijken dan ook naar een combinatie met beeldende kunst.
- Hoofdas (pad) park Angerenstein. We vervangen de verharding op het hoofdpad door half- of klinkerverharding in park Angerenstein. Dit combineren we ook met het ontwerp voor de recreatieve route Groene Wig Oost.

Een project dat al in voorbereiding is, is het verbeteren van de oversteekbaarheid voor wandelaars van met name de Cattepoelseweg, Rosendaalseweg en Wagnerlaan. Waar mogelijk combineren we dit met ecologische verbindingen. Voor het project is subsidie verkregen vanuit de provincie (Regio Deal). Ook starten we eind dit jaar met de aanleg van hagen langs de weides in park Klarenbeek.

Financiën
De maatregelen worden uitgevoerd binnen reguliere budgetten van openbare ruimte voor de komende tien jaar. Daar waar voor individuele projecten nog besluitvorming nodig is, zoals voor de juiste verwerking in de begroting, zal hiervoor een voorstel aan de raad worden voorgelegd. Waar nodig wordt gezocht naar koppelkansen voor de uitvoering van ambities binnen andere beleidsprogramma's.

Communicatie
Wij sturen de deelnemers aan het participatieproces de visie toe.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

P. Sennema A. Marcouch

Bijlage:
– Beheervisie parken Angerenstein, Klarenbeek, 't Hazegrietje en Braamberg 2026.